

“He après a confiar en mi”. L’Anna i en Lluís parlen del TDA(H)

pàg. 11

Àfrica, reptes i oportunitats

Els reptes de l’Àfrica subsahariana, tema de la VI Setmana de la Cooperació a la UAB

Àfrica no és només una. Dintre d’Àfrica hi ha moltes Àfriques: 53 països, 1.300 llengües, molts sistemes de creences, històries de colonització i d’independències. Àfrica és la terra dels grans paisatges, és tots els recursos naturals que l’enriqueixen i, alhora, la malmeten (per la cobdícia d’altres). És també el continent més desconnectat del món global. Però Àfrica és, alhora, el bres-

sol de la humanitat: els primers homínids que es van posar drets, el punt inicial del viatge de l’evolució que acaba en algú al ferrocarril llegint aquestes paraules, etc.

Per donar a conèixer la realitat diversa del continent, la **VI Setmana de la Cooperació**, realitzada de l’11 al 15 d’abril a la UAB, ha tingut com a tema central l’Àfrica subsahariana. A través de les conferències, els cine-

fòrums i els tallers s’ha volgut mostrar els reptes a què s’afronta en aquesta primera dècada del mil·lenni, però també les seves potencialitats i riqueses.

Passat i present

El punt de partida per analitzar el present d’Àfrica és la seva història. En els mitjans de comunicació sembla que les coses passin en un pre-

sent permanent, on la pobresa persistent o els conflictes armats apareixen deslligats de les seves causes. Però tot té un passat i Àfrica s’explica en gran part per un episodi concret: el colonialisme.

El colonialisme, iniciat al segle XIX per les principals potències europees, servia per explotar els recursos naturals del continent i alimentar així les indústries de la metròpoli, circumstància que va facilitar en gran mesura les revolucions industrials del moment. Alhora, **les potències es van autoassignar una tasca civilitzadora**, que servia com a justificació de l’explotació, i que era fruit del fet que la cultura africana es veia com “endarrerida, pobra i salvatge” en relació amb l’europea, “brillant i il·lustrada”.

“El llegat colonial va deixar unes dèbils estructures productives basades en uns pocs productes primaris (minerals i agrícoles) totalment orientades a l’exterior”. A més, “durant el colonialisme no es van [ni] permetre la industrialització ni les infraestructures bàsiques necessàries”, explica Artur Colom, professor d’economia aplicada de la UAB.

(continua a la pàg. 4)

Fátima Lamah

L’activista marroquina Fátima Lamah va participar a les Jornades Roba i Drets Laborals, convidada per la campanya Roba Neta de Setem. Ens explica la seva experiència al Marroc, treballant pels drets laborals.

pàg. 12

Fòrum Social Mundial

Del 6 a l’11 de febrer, la ciutat de Dakar es va omplir de propostes per canviar el món.

pàg. 3

50 Empentes!

L’*Empenta!* ja ha arribat al número 50! Els temes i el format han canviat, però no el desig de sensibilitzar dins la universitat.

pàg. 6 i 7

I a més...

Test: Sexualitat segura

pàg. 9

Parlen els voluntaris

pàg. 8

**PARTICIPA
ACTUA
CANVIA**

estudiants que es mouen per a la transformació social

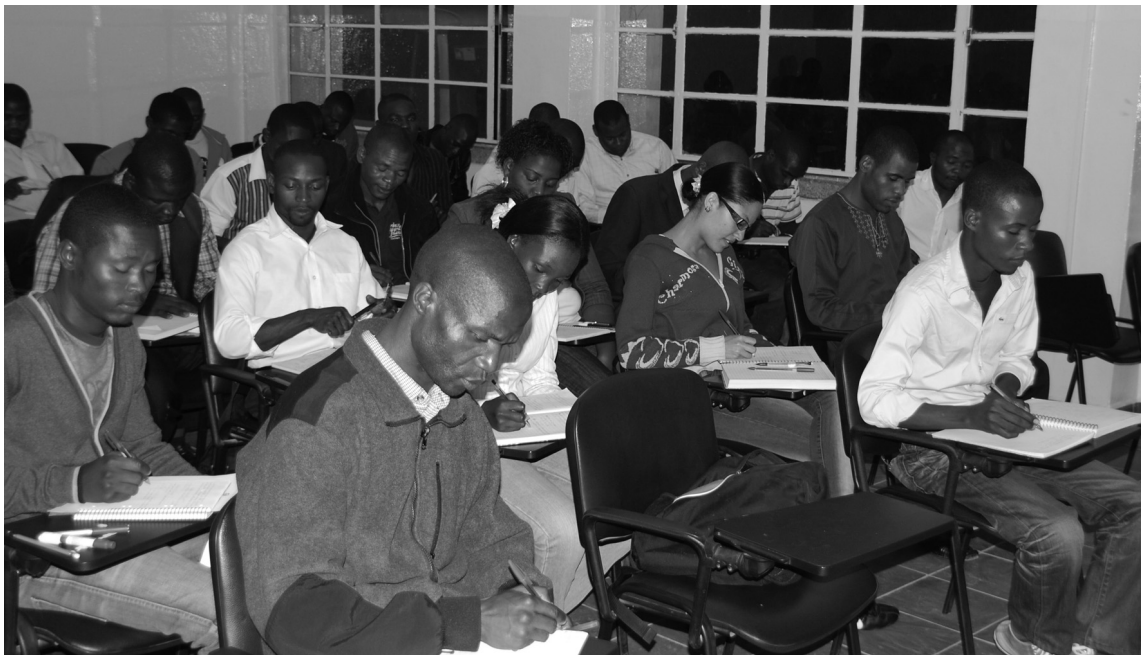

EDITORIAL

Enfortir les universitats de l'Àfrica subsahariana

Hem dedicat la VI Setmana de Cooperació a reflexionar sobre l'Àfrica i hem destinat un espai d'aquestes pàgines a apropar-vos a un continent que, com es diu en aquests articles, és divers, complex i ric en recursos i cultura. No podem oblidar, però, que 34 dels 53 països africans estan entre els que tenen un índex de desenvolupament humà més baix. Aquest índex, calculat anualment pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, s'obté a partir d'indicadors sobre l'economia del país, basat en el PIB disponible per càpita, l'educació, que reflecteix el nivell d'instrucció de la població, i la salut, mesurat a partir de l'esperança de vida al néixer.

Aquest índex no sols mostra un nivell de vida d'aquests països molt per sota del dels països occidentals, sinó, i el que és més preocupant, que les possibilitats de desenvolupament futur són també inferiors. Els resultats d'estudis realitzats durant els últims anys indiquen que hi ha una relació de dependència i interrelació entre el desen-

Aula d'una universitat d'Angola

volupament de l'educació superior i el desenvolupament general d'un país. I això és així perquè és en les universitats on es formen els professionals dels diferents àmbits, els futurs líders, dirigents i emprenedors, i també perquè és on es genera, mitjançant la recerca, nou coneixement aplicat als reptes que té plantejats cada societat. En el cas de les universitats del

Sud, aquesta investigació permetria avançar en els problemes actuals d'aquests països, que condicionen el seu desenvolupament, tantes vegades oblidats en les línies de recerca occidentals. Àfrica necessita universitats fortes i de qualitat.

Té sentit, per tant, que les nostres universitats centrin els seus esforços de cooperació en l'enfortiment de les univer-

sitats del Sud. És allò que millor sabem fer i el que només una universitat pot fer. Més enllà de la solidaritat, busquem que els programes de cooperació parteixen d'un interès compartit en la cerca de coneixement i de la complementarietat en competències entre grups de recerca del Nord i del Sud.

Begoña Navarrete
Directora de la FAS

iPUNT

Prou retallades socials

Són les retallades socials inevitables? És aquesta la manera de sortir de la crisi? Val la reducció del dèficit com a argument per reduir també drets socials? Es poden rescatar bancs i no vetllar per les persones?

"En un moment de crisi socioeconòmica, és inviable retallar la despesa social, i no n'hi ha prou amb mantenir-la", afirmava la federació ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) en una nota de premsa, en què també instava a "no incomplir la llei (de dependència) i desplegar plenament el marc legislatiu vigent". També la Taula d'entitats del Tercer Sector Social, en el manifest llegit en el tancament del III Congrés del Tercer Sector Social, celebrat al març, demanava "mantenir la inversió econòmica en polítiques socials", "desplegar i aplicar les noves lleis socials aprovades"; i "impulsar polítiques ambicioses de lluita contra la pobresa", entre d'altres.

I és que davant les retallades socials, la reforma laboral i la de les pensions i la bancarització de les caixes, les entitats ens mobilitzem més que mai per incidir en la política. Tal com recollia *El Periódico*, "han decidit passar de la clàssica apel·lació a la solidaritat a una exigència política".

Les entitats socials i de cooperació al desenvolupament volem que l'eix de les polítiques per sortir de la crisi siguin les persones i que tots els criteris es dissenyïn amb responsabilitat i justícia social i no des de l'òptica i exigències del mercat, que és precisament el que ens ha portat a aquesta situació. Que s'inverteixi en les persones i no es retallin els drets socials pels quals s'ha vingut lluitant durant tants anys.

SUMARI

Editorial.....	2
iPunt. Prou retallades socials.....	2
Altres Realitats. FSM: deu anys d'alternatives.....	3
En Profunditat. Àfrica, reptes d'avui.....	1 i 4
Algunes perspectives actuals de l'Àfrica.....	5
Aprendre a escoltar i rebre d'Àfrica.....	5
50 Empentes!.....	6 i 7
Parlen els voluntaris.....	8
Formació.....	8
El Test. Sexualitat segura.....	9
Ser nens, malgrat tot.....	9
El Projecte. Llegendes de sant Jordi 2.0.....	10
El Projecte. De voluntària amb les NNUU.....	10
En primera persona.....	11
El Mur.....	11
L'entrevista. Fátima Lamah.....	12

La FAS és al Facebook! Per informar-te de les **activitats** que duem a terme, per omplir la teva agenda d'exposicions que pots visitar, de seminaris als quals pots anar i de **cinefòrums** per aprendre i passar l'estona. També per consultar **documentals** sobre temes socials, llegir **entrevistes**, veure imatges o escoltar **declaracions** sobre co-

operació, justícia o exclusió social...

Sobretot som al Facebook perquè et vegis **TU**, com a voluntari, amic o col·laborador de la FAS i opinis sobre les actualitzacions del mur, et comuniquis amb nosaltres i amb la resta de fans del grup.

Fes-te fan de la FAS! (FAS-Fundació Autònoma Solidària).

Empenta! Publicació quadrimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Equip de redacció: Carla Marimon i Vet Robirosa.
Agraïments: Equip de la FAS, Marina Barroso, Carla Buriel, Jordi Calvo, Irene Casas, Artur Colom, Clara i Paula Giberga, Fátima Lamah, Pilar Núñez, Arnau Pallarols, Cira Piquer, Josep Maria Royo, Xavi Sabaté, Setem, Cristina Simón, Clara Sisteré, Dan Torres i Helena Xicota.
Maig 2011

Fundació Autònoma Solidària.
Plaça Cívica - Espai Solidari. Campus de la UAB 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 47.15 | Fax. 93 58140 42. fas.voluntariat@uab.cat www.uab.cat/fas. Dipòsit Legal: B-3041-2002

Aquesta publicació ha respectat l'opinió de les persones autores dels articles. Si bé compartim el discurs d'aquestes, no totes les opinions reflecteixen totalment el posicionament de la FAS.

Realitzada per:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana

ALTRES REALITATS

FSM: deu anys d'alternatives

Sovint pensem que no es pot fer res per canviar un sistema injust. El Fòrum Social Mundial ens demostra que hi ha alternatives i que la seva pràctica és possible

Cira Piquer

sobre la veritable possibilitat que un altre món és possible", diu Jordi Calvo a el llibre *El Foro Social Mundial: nuevas formas de hacer política*. Després de la caiguda del mur de Berlín, qui creia en una alternativa al capitalisme? Qui creia que es podia fer front a l'eslògan de Margaret Thatcher "no hi ha alternativa"? Contra l'estat del món: democràcia participativa, feminisme, ecologia, respecte pels drets

"El FSM ha aconseguit vèncer simbòlicament al capitalisme creant un pensament crític"

humans i pels drets dels pobles i un llarg etcètera.

Però al FSM li queda un gran repte: arribar a tothom, anar més enllà de la gent que ja està conscienciada i en moviment. Tal com deien uns activistes (Cristina Simon, Cira Piquer, Xavi Sabaté, Clara Giberga, Paula Giberga), "el primer pas és informar-se, assistir a conferències i xerrades, prendre consciència dels problemes que ens envolten. El pas següent —i totalment necessari si no es vol caure en un pessimisme paralitzador— és tenir alternatives possibles, solucions a la mà. Trobar formes d'actuació que, com a entitats però també com a persones, ens permetin construir un món més just i sostenible".

Les dones africanes van ser la presència més nombrosa i visible del FSM 2011

Dakar. Primeries de febrer, del 6 a l'11 concretament. La ciutat és plena de col·lectius, organitzacions i moviments socials: en la seva majoria africans, però també europeus, sud-americans i asiàtics. Trenta de les entitats són catalanes. Sobretot hi ha dones, moltes dones africanes. Tot i la seva procedència diversa, a les més de 75.000 persones reunides els uneix un objectiu comú: "construir agendes i lluites contra el capitalisme, el patriarcat, el racisme i tot tipus de discriminació", tal com es llegeix en la declaració de l'Assemblea dels Moviments

Socials. Són allà per donar vida al Fòrum Social Mundial (FSM).

El FSM és, sobretot, un espai on reunir-se, conèixer-se, treballar en xarxa i debatre. Es tracta de compartir inquietuds i trobar entre tots plegats noves maneres d'actuar. De fet, no és tan diferent de les trobades d'empresaris: mentre els que tenen el poder econòmic (i, finalment, polític) es reuneixen per proposar vies que afavoreixin els seus interessos, persones anònimes de la societat civil assisteixen al Fòrum, diuen, comparteixen i escolten propostes guiades pel desig de

prioritzar les persones davant dels beneficis econòmics.

Tal com es llegeix al reportatge "Galeria antisistema" d'*El País*, quan ets allà t'adones que l'estereotip no funciona, ja que "hi ha molts tipus de participants. De qual-sevol edat, origen i condició. Des de famosos com ara Susan George, Aminata Traoré, Naomi Klein, Ignaci Ramonet fins a uns altres menys coneguts com ara Esther Vivas, Fatima Alloo o Phumi Mtetwa".

"El FSM ha aconseguit vèncer simbòlicament al neoliberalisme, perquè ha creat un pensament crític

Una mica d'història del Fòrum Social Mundial

El FSM va néixer el 2001 a Porto Alegre com a contracimera de Davos, la capital Suïssa en què es reunia el Fòrum Econòmic Mundial. "Davos representa la concentració de la riquesa, la globalització de la pobresa i la destrucció del nostre planeta. Porto Alegre representa la lluita i l'esperança d'un nou món possible on l'ésser humà i la naturalesa són el centre de les nostres preocupacions", es pot llegir al *Compromís de Porto Alegre* de 2001.

La seva llavor cal buscar-la a "Seattle [que] és defen-

sat per molts autors com el veritable origen [del FSM], perquè va ser allà, mentre es celebrava una reunió de l'OMC, on una manifestació d'entre 50.000 i 100.000 persones van aconseguir per primer cop a la història interferir en les discussions sobre un acord internacional, sota el lema *el món no és una mercaderia*", segons explica Jordi Calvo.

Els primers anys, el FSM es va celebrar a Porto Alegre (2001, 2002, 2003), després a Bombay (2004), de nou a Porto Alegre (2005); després el FSM policèntric a

Caraques, Bamako i Karachi (2006); va viatjar a Nairobi (2007) i Bélem (2009), i es van fer fòrums descentralitzats a tot el món (2010). Enguany, ha arribat a Dakar.

Actualment, després de 10 anys d'història, el FSM es troba a punt d'iniciar una nova etapa. "No és un punt i final sinó un punt i seguit", recorda Carles Riera del CIEMEN, qui també ha participat al FSM de Dakar i a altres edicions anteriors.

Fòrum Social Català

A més dels fòrums socials mundials, hi ha els fòrums

socials regionals (Fòrum Social Europeu, Asiàtic, del Mediterrani...), els fòrums temàtics (de l'educació, del dret, de la salut...) i els fòrums socials nacionals i locals, entre els quals es troba el Fòrum Social Català (FSCat). És possible participar de l'esperit del FSM sense marxar gaire lluny i tractant problemàtiques més properes.

El FSCat va néixer el 2008 i va tenir una segona edició el 2010. Si te'ls vas perdre, tens l'oportunitat de participar-hi el 2012! Si vols més informació entra a <http://fscat.blog.pangea.org/>

De la teoria a la pràctica

Com passar de l'eslògan un altre món és possible a la pràctica? Deia Gandhi: "tu has de ser el canvi que desitges veure al món". El primer pas, doncs, és qüestionar els propis valors i els actes quotidians que els sustenten. Et presentem unes quantes propostes!

Consum

Pregunta't si necessites de debò tot allò que compres, si el consumisme et satisfà. Necessites canviar de roba cada temporada? Has d'anar tecnològicament a la última? I si aprens a reciclar la teva roba i ja de pas fas peces veritablement úniques? Passa't per algun mercat d'intercanvi!

Estalvi

T'has preguntat mai si hi ha alguna altra manera de gestionar els teus diners? Coneixes la banca ètica? En la banca ètica a més de rendibilitat econòmica es tenen en compte qüestions socials i mediambientals. Apunta't aquests noms: Triodos Bank, Fiare. I si tens més dubtes: www.fets.org

Alimentació

Pensa si els aliments que adquireixes vénen del Sud, on sovint malpaguen als camperols. Coneixes els productes de comerç just? I si compres productes de temporada a camperols locals? Coneix la Xarxa de Consum Solidari!

Drets laborals

Fixa't en les campanyes pels drets laborals i afegeix el teu gra de sorra per pressionar les empreses que tenen comportaments antiètics.

Tot plegat pot sortir de tu però no estaràs sol. Tal i com diu David Llistar: "s'ha de tornar al **col·lectiu**, veure que és més divertit i útil si lluitem plegats".

EN PROFUNDITAT

Àfrica, reptes d'avui

De l'11 al 15 d'abril va tenir lloc la VI Setmana de la Cooperació, dedicada a l'Àfrica subsahariana. Només coneixem l'Àfrica pels seus problemes, però també hi ha oportunitats

(continuació de la portada)
Sanou Mbaye, economista senegalès i autor d'*Àfrica al socorro de Àfrica*, critica per la seva banda la manca d'autoestima com a poble i la pèrdua d'identitat que va deixar rere seu el colonialisme.

Els nous països que sorgien fruit de les independències eren econòmicament

Els nous països eren econòmicament dèbils i tenien poc marge de maniobra

ment dèbils i tenien poc marge de maniobra per al desenvolupament. La crisi del petroli de 1973 ho va demostrar, ja que amb la caiguda del preu de les matèries primeres els governs africans es van veure obligats a demanar préstecs a l'exterior, amb la qual cosa van iniciar un deute extern que encara avui han de tornar injustament.

Per solucionar aquesta situació, "als anys 80 van aparèixer els Plans d'Ajustament Estructural del Banc Mundial (BM) i el Fons Monetari Internacional (FMI)" explica Colom. El Nord va tornar a Àfrica en forma de programes de desenvolupament dissenyats a Washington que no tenien en compte el context africà. A més, aquests plans d'ajustament estaven lligats a unes condicionalitats polítiques i a exigències d'un neoliberalisme sense proteccionismes, que ni tan sols es practica al Nord.

El resultat d'aquest procés va ser un greu empitjorament

de les condicions de vida del continent. La dècada de 1990 va ser especialment difícil a Àfrica: de l'esclat optimista dels inicis de l'independència es va passar a un desenvolupament que no assegurava un repartiment equitatiu de la riquesa que s'anava generant.

El present negatiu d'Àfrica és un conjunt de problemes estructurals, com sistemes polítics no sempre democràtics, o una baixa cobertura sanitària i educativa. Per una banda, la duresa de la dècada de 1990 encara no s'ha superat del tot i es veu reflectida a les dades de l'informe de 2010 del PNUD (Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament): "L'Àfrica subsahariana presenta la major incidència de la pobresa multidimensional, que oscil·la entre un baix 3 % a Sud-àfrica i un ingent 93 % al Níger". Per l'altra, els recursos naturals són la causa de guerres, sovint disfressades de conflictes ètnics. El coltan, material que s'usa en la fabricació de mòbils, n'és un cas paradigmàtic, així com també els diamants. Quant a temes de salut, la sida s'ha afegit a aquest llast africà: segons la FAO, el 83% de la mortalitat per sida es dona en aquest

Un fenomen que drena molts recursos dels països africans és la fuga de capitals

continent. A més, "un fenomen important que drena molts recursos és el de la fuga de capitals. Aquí hi ha un cor-

Corbis

Occident pot aprendre molt sobre la manera d'entendre el desenvolupament a Àfrica

rupte que se'n duu els diners però també, i se'ns oblidava sovint, un corruptor que l'està esperant a Suïssa, Andorra o les illes Caiman" explica Colom.

Oportunitats

El present positiu són les oportunitats que té per endavant, la millora d'alguns índexs de desenvolupament, el creixement econòmic, l'augment del turisme, la riquesa cultural, l'esperit emprenedor de la seva gent o els immigrants africans que envien remeses al seu país i que hi col·laboren a través d'entitats que ells mateixos creen aquí (el que s'anomena "codesenvolupament"). Aquests i altres factors ens permeten veure el

futur d'Àfrica amb optimisme.

En aquest camí, entren en joc altres actors a més del BM i de l'FMI. Per la seva banda, les ONG, amb els seus projectes de cooperació per al desenvolupament, poden aportar beneficis a les comunitats locals. Tot i que n'hi ha moltes i que actuen, des de fa molts anys, des de diferents perspectives, aquestes entitats tenen un tracte més proper i solen treballar conjuntament amb els tècnics de les organitzacions locals. A més, aquest sector és un dels més autocrítics i a partir de la reflexió i l'aprenentatge ha anat desenvolupant nous models de cooperació amb Àfrica.

També s'ha de parlar de la Xina, que ha entrat amb força al continent; però no ha estat l'única: el Brasil, l'Índia i Veneçuela també hi són cada cop més presents. S'estan establint noves relacions Sud-Sud, que inclouen altres protagonistes a part dels ja històrics provinents del Nord.

Aquests actors són importants, però encara ho és més recordar que "són els africans els que han de dir quins grans reptes han d'afrontar per al futur", segons Artur Colom.

Aprenentatges

Val la pena quedar-se amb la idea que "Àfrica ja no és l'in-

fern a la terra, ja no és el lloc de totes les desgràcies", tal com diu Colom.

No només això: potser, si escoltèssim una mica més, sense la pretensió que va mostrar Europa en colonitzar-

"Àfrica ja no és l'infern a la terra, el lloc de totes les desgràcies" diu Colom

la i titllar-la de salvatge i primitiva, veuríem que hi tenim molt per aprendre.

Com recorda Anne-Cécile Robert a *Àfrica al socorro de Occidente*: "Entre els valors que trobem tradicionalment a Àfrica i que es distingeixen d'aquells que promou l'Occident capitalista dels nostres dies, trobem un rebuig a la tirania del temps, la indivisibilitat de poder i autoritat, una relació diferent entre l'individu i la col·lectivitat, una acceptació i una canalització de les passions, resistència a l'acumulació de riqueses i una inserció pacífica en el medi. Aquests valors apareixen com el negatiu –o més aviat el positiu– del model occidental globalitzat. Deixen entreveure que l'evolució del món podria efectuar-se d'una altra manera: més modesta, menys depredadora, més previsible. Més humana. Definitivament, Occident hi té molt a aprendre.

La imatge d'Àfrica

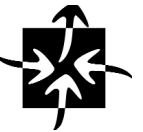
"Abans de l'arribada dels occidentals al segle XV, Àfrica ja tenia una forta estructuració política, fins i tot en Estats. Alguns eren autèntics imperis" recorda Ferran Iniesta, professor d'història d'Àfrica de la UB. Però quants de nosaltres ho sabíem? La riquesa d'Àfrica és una gran desconeguda per a la major part de gent del Nord, que només la veiem com a aquell continent eternament pobre que hem d'ajudar.

"Un dels cavalls de batalla dels que ens dediquem als estudis africans és explicar que els africans no són uns desgraciats que necessiten la nostra ajuda. Ni estan tan malament, ni són incapaços de governar-se ni tenen tanta necessitat de la nostra assistència" critica Colom.

"Quan diem que els països subdesenvolupats són pobres, estem remarquant la importància que la riquesa material té per a nosaltres"

recorda Lola López, antropòloga especialitzada en Àfrica. Hi ha una dita africana que diu: "no és pobre qui no té res, sinó qui no té ningú".

"Hauríem de deixar de veure els africans com uns desgraciats i pensar [que són] com nosaltres, amb problemes similars. Això no vol dir oblidar els problemes greus que tenen, sempre que la solidaritat sigui d'igual a igual, sense paternalismes" finalitza Colom.

LA VEU DE L'EXPERIÈNCIA

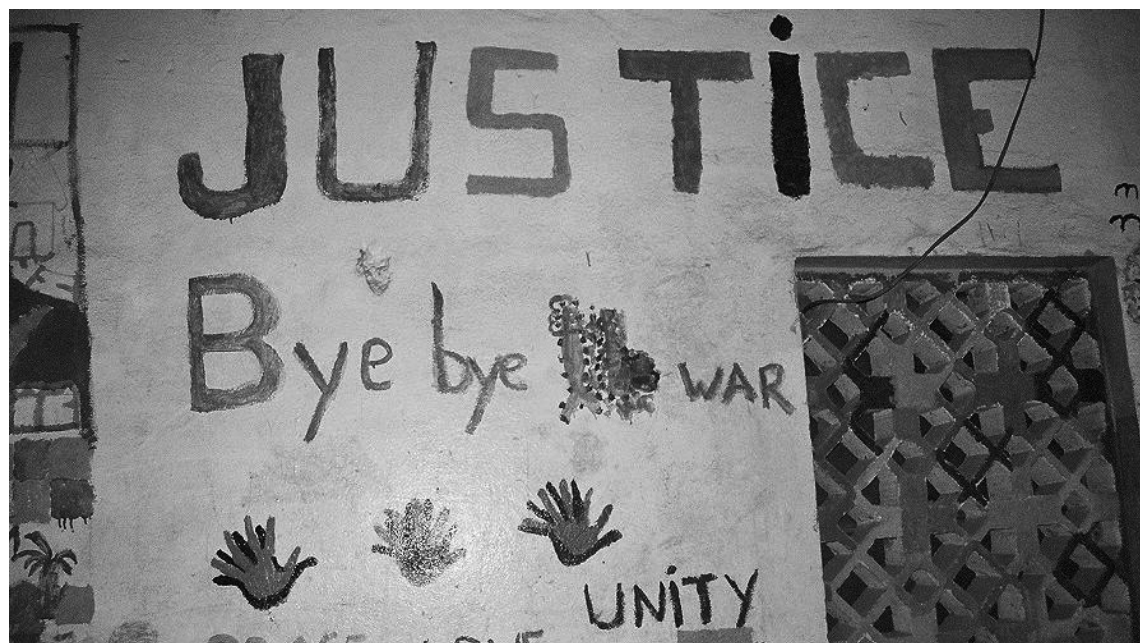
Algunes perspectives actuals de l'Àfrica

Quins són els principals escenaris de tensió i conflicte en el continent africà? Quin paper hi tenen els mitjans de comunicació? Què podem fer davant d'aquesta situació?

Aquestes i d'altres preguntes sorgeixen a l'hora de parlar del continent africà, ja que, malauradament, protagonitzen la nostra visió del continent: la pobresa, la fam, la guerra, les rivalitats ètniques, els recursos naturals, qüestions que la majoria de les anàlisis de mitjans de comunicació i institucions polítiques occidentals no paren de destacar, en detriment d'altres qüestions.

Per intentar entendre aquesta complexitat s'ha de partir de la base que no es parla d'una única Àfrica, sinó que es descriuen múltiples realitats polítiques, econòmiques, socials i culturals, heterogènies i diverses.

L'expressió "Àfrica subsahariana" identifica els països que es troben al sud del desert del Sàhara, és a dir, 48 dels 53 que configuren el continent, excloent-hi els països àrabs musulmans. La imatge que tenim del continent de violència i de fatalitat permanent no està molt allunyada de la realitat, dissortadament, atès que l'Àfrica subsahariana pateix vuit conflictes armats (a Nigèria; a la regió etiop d'Ogaden, a la regió sudanesa de Darfur i a la regió meridional de Sudan, i Somàlia; a l'Àfrica central i Grans Llacs, a la República Democràtica del Congo, al Txad, a la República Centreafricana i al nord d'Uganda). A aquests països s'ha afegit durant les darreres

Centre de rehabilitació de nens soldat de Saint Michael, Sierra Leona

setmanes la greu situació de violència que pateix Costa d'Ivori, que ha anat en augment sobretot des que el president Laurent Gbagbo no va reconèixer els resultats de les eleccions presidencials en què va ser derrotat

La investigació per la pau

S'ha de partir de la base que no s'està parlant d'una única Àfrica

intenta donar resposta dia rere dia a aquestes i d'altres qüestions. Aquestes guerres tenen lloc a l'interior d'estats fràgils: es troben immersos en crisis econòmiques, amb els serveis i polítiques socials sota mínims, on el teixit social

i els drets civils i polítics bàsics són destruïts o reprimits, on l'economia informal és més important que la forma li les institucions estatals en molts casos són closes buides sense gairebé cap tipus de funció. Hi trobem factors interns i també externs que en compliquen encara més la comprensió i també la resolució. Cal destacar l'existència de recursos naturals distribuïts de forma desigual que generen disputes pel seu control, o les asimetries de poder. Els factors identitaris, fàcilment instrumentalitzables, són presents a la meitat dels conflictes actuals. Hi proliferen altres actors a més de les forces governamentals: grups

armats, guerrilles, mercenaris, paramilitars, senyors de la guerra o milícies de comunitats ètniques o religioses. Al voltant d'aquests conflictes es configuren potents economies de guerra que formen part de xarxes que van més enllà de les fronteres d'aquests Estats, de les quals els nostres propis països no són gens aliens. El genocidi i la neteja ètnica són qüestions presents en alguns contextos i malgrat que la població civil sempre ha estat víctima dels conflictes també hi ha controvèrsies sobre aquest tema. Sobre el que sí que hi ha un creixent consens és que la població civil és l'objectiu de les parts enfrontades; els que en surten més malparats són

els menors i les dones, com a conseqüència, per exemple, de la violència sexual. Tot això provoca grans desplaçaments de població que desemboquen en greus crisis humanitàries.

En paral·lel, i ara amb la situació de Líbia, s'ha reobert novament el debat sobre la necessitat que la comunitat internacional hi intervingui, per tal d'aturar les violacions dels drets humans que ara es

Al voltant dels conflictes hi ha xarxes econòmiques, de les que no som aliens

cometen en aquest país. Aquest debat és necessari i al mateix temps interessat perquè sovint veiem com països que pateixen situacions tan o més greus que les que veiem a Líbia no reben cap tipus d'atenció per part de la comunitat internacional. O sí que reben atenció, però no per defensar els drets humans sinó en benefici dels seus propis interessos econòmics. I per on hem de començar? Doncs posant en marxa mesures preventives per controlar i reduir el comerç d'armes i vinculant l'ajuda al desenvolupament i la cooperació econòmica a la protecció dels drets humans. Només així podrem començar a evitar les guerres del futur.

Josep Mª Royo
Escola Cultura de Pau

Aprendre a escoltar i rebre d'Àfrica

Lluís Mallart és un especialista i enamorat d'Àfrica. Per ell, és un error com occident enfocà la qüestió africana, perquè anem allà a donar respostes, no a fer preguntes

Lluís Mallart va trepitjar per primer cop Àfrica vestit de missioner. "Vaig anar a convertir africans i ells em van acabar convertint a mi", explicava a "La Contra" de *La Vanguardia* del 19 de novembre de 2007. Va ser així com Mallart va acabar penjant els hàbits, convertit ara en antropòleg.

A través de l'opuscle editat per la Lliga dels Drets dels Pobles, *Àfrica, entre la memòria i l'oblit*, Mallart

espera ser la veu de **les queixes i l'esperança** d'aquesta Àfrica que coneix tan bé. I, sobretot, criticar amb els seus versos la visió occidental de la solidaritat.

Somni per un nou mil·lenni

"Aquesta altra Àfrica, ben volgut home blanc/ aquella que així et parla/ és una Àfrica que somia,/ perquè ha tingut molt temps per a somiar./ El meu somni és com aquell

de Martin Luther King/ que amb accents gairebé profètics/ revelà un dia a una gran multitud/ abans d'ésser assassinat/ I avui, a l'albada d'aquest nou mil·lenni/ que des d'ara, t'ho prometo, aprendré a mesurar/ perquè espero veure de nou la lluna al cim del meu firmament,/ permetre'm que et reveli el meu, /aquell que d'una manera breu però insistent/ com els sons del llenguatge tamborinejat dels nostres antics

tam-tam/ es repetia cada nit en la meva ment/ sota la forma d'un missatge xifrat/ que avui em plau revelar-te confiadament:/ He somiat, germà meu, en una Àfrica vella i nova,/ d'ahir, d'avui i de demà,/ oblidada però retrobada,/ ferida però encara viva,/ morta però ressuscitada. / He somiat en una Àfrica que sense oposar-se a certs valors/ del progrés i la modernitat,/ mai més feia l'experiència/ de la dependència,

/de la vergo-nya,/ de la humiliació/ i menys encara de la caritat,/ d'aquella caritat que pren la forma d'almoïna/ que sovint s'amaga darrere el vostre presumptuós mot de "solidaritat"/ perquè ser solidaris no vol dir tan sols donar/ sinó també saber rebre i escoltar./ He somiat doncs que per fi ens escoltàveu/ i aprenieu a rebre/ tot fent del rebre, ensenyar i donar un intercanvi/necessari,/ just/ i/ mesurat"

50 EMPENTES!

Felicitats *Empenta!*

L'Empenta!, la revista de la Fundació Autònoma Solidària, ja ha arribat als 50 números. Ha canviat el format i la temàtica però es manté l'objectiu de sensibilitzar la universitat

Al principi, eren unes pàgines de dinA4, com els apunts de la universitat. A la portada quedava destacada la V de "voluntariat". Era el 1996 i ni tan sols existia pròpiament la Fundació Autònoma Solidària, (FAS) sinó l'Oficina d'Afers Socials que gestionava, entre d'altres, la prestació social substitutòria per aquells que no volien fer el servei militar.

"Empenta era una paraula que estava de moda en aquell moment, es parlava molt de la gent amb iniciativa, amb empenta" explica en Joffre Carrera, ex-coordinador dels programes de la FAS; va viure els principis de la revista. Empenta per ser coherents amb les pròpies idees pacifistes i negar-se a fer el servei militar, iniciativa per prestar el seu temps a canviar la realitat social.

Les activitats que es feien per millorar la universitat no podien quedar només entre

els voluntaris i els seus beneficiaris. "Volíem donar a conèixer el que feiem i els articles eren escrits pels propis voluntaris". I així va nèixer la revista.

L'Empenta! no ha deixat mai de banda aquest esperit de donar a conèixer els beneficis del voluntariat (en els beneficiaris, en els propis voluntaris, en el teixit social) però ha ampliat la temàtica i amb un estil més periodístic. Seguint els programes de voluntariat de la FAS, es tracten temes de l'àmbit de la salut, la justícia, la cooperació, l'educació o la sanitat. També s'assenyala l'actualitat per criticar-la. "Ha tingut una gran evolució" -opina en Joffre- "hi ha més informació de fons, amb contingut, es crea més discurs".

L'Empenta! està d'aniversari, i ha canviat. Ha canviat el format, canvien els temes, però una cosa està clara: no

L'Empenta!, que va aparèixer per primer cop al 1996, ja ha arribat als 50 números

ens podem quedar quiets, després, tenir empenta per per entendre l'altre, per hem de llegir, informar-nos i, reduir les desigualtats socials, allargar la mà quan cal.

L'Empenta! i tu

Si t'has preguntat mai com viu una persona amb discapacitat, si vols conèixer certs col·lectius socialment estigmatitzats, si creus que les coses han de canviar i el primer pas és la conscienciació... aquesta és la teva revista!

El nostre repte i el nostre desig és apropar-te temes que et puguin interessar tractats amb la màxima professionalitat. Et parlem de la realitat als centres penitenciaris, estem amb les dones de Wad-Rass, t'apropem l'experiència de persones amb discapacitat, entrevistem a professionals de la cooperació, t'apropem les iniciatives dels moviments socials i del tercer sector que s'estan duent a terme actualment.

Tot això sense oblidar donar veu als voluntaris i explicar els beneficis de la seva tasca en hospitals, centres penitenciaris, o en la pròpia universitat, a través de la sensibilització en salut i cooperació al desenvolupament.

A qui hem entrevistat?

Per la contraportada de l'Empenta! han passat teòrics, activistes i persones que no solen tenir l'oportunitat de parlar d'ells mateixos

Arcadi Oliveres, catedràtic d'Economia de la UAB

Adriana Kaplan, antropòloga i investigadora de la UAB

Mar Garriga, diplomada i exusuària del PIUNE

Malaia Joia, activista afgana

Rafel Ruiz, director del Banc dels Aliments

Alicia, estudiant amb trastorn mental

David Llistar, membre de l'ODG

Fátima, activista marroquina. Attawasoul

VOLUNTARIAT

Parlen els voluntaris

Dan Torres

Quin voluntariat fas?

Estic al Programa CROMA, en un institut. Als tallers fem reforç escolar, els alumnes fan els deures i realitzem dinàmiques de grup.

Per què vas decidir fer voluntariat?

Faig Filologia anglesa i una de les sortides que té és la docència. Volia saber com era col·locar-se davant d'una classe, posar-me a prova i conèixer el funcionament dels instituts públics.

Què t'ha aportat?

He après a tenir més paciència i a veure com està la situació de l'educació pública. He après que abans de jutjar has de conèixer la història que hi ha darrere dels nens. T'adones que no han tingut una adolescència tan fàcil com la teva i que, potser, els manca el suport a casa per estudiar. A més, no tenen malícia i ja els veus venir, són transparents.

Recomanaries el CROMA?

Sí, sobretot als futurs docents. Si no em sortís cap feina tornaria a fer de voluntari. És una experiència que m'ha agradat molt.

Helena Xicota

Quin voluntariat fas?

Estic al programa sociosanitari, amb persones amb demències de l'Hospital Taulí. És un hospital de dia en què la gent gran va a fer tallers i a tenir companyia.

Quina és la teva tasca?

Estem allà i fem tasques de suport als professionals del centre i acompanyem a la gent gran. Hi ha una auxiliar que prepara les activitats i nosaltres estem allà per ajudar.

Què creus que els aporta el voluntariat?

Som un canvi: gent jove, aire fresc. Veus com per a ells és més important que siguis allà i els escoltis que qualsevol altra cosa.

I a tu, què t'aporta?

A mi m'agrada molt la gent gran. Estic encantadíssima de la vida, li agafes molt afecte. Hi vaig tres hores la setmana, però m'agradaria anar-hi més.

Recomanaries el teu voluntariat?

sens dubte! És veure com et responen ells, tot el que els aportes i el que t'aporten a tu... Jo n'estic molt contenta.

Irene Casas

Quina és la teva tasca?

A través del Programa de Justícia, faig reforç de català oral al centre penitenciari de Brians.

Havies fet voluntariat abans?

Havia participat a nivell de militància al meu barri, al meu poble, a l'Autònoma. Però com a voluntària és la primera vegada.

Com és el teu tracte amb les persones internades?

Bo. Ells agraeixen molt que hi vagis, són molt amables i et tracten molt bé. Tot i que marques els límits, veus que la tònica dominant és la normalitat.

Què els aporta el voluntariat?

Estan molt interessats en l'activitat, els veus que estan molt atents i concentrats. Però el que aportem sobretot és contacte amb l'exterior, desconexió del que estan vivint i normalitat.

Recomanaries el teu voluntariat?

Sí, viure aquesta realitat és una gran experiència. Així ens plantejaríem si la presó és una bona eina o no.

Clara Sisteré

En quin voluntariat estàs?

En el Grup de Cooperació i Medi Ambient. Conscienciem la comunitat universitària de les desigualtats que hi ha al món. No és fàcil fer arribar el teu missatge, però un cop ho aconsegueixes els resultats són bons. Actualment informem sobre la indústria tèxtil i les seves condicions laborals.

Què t'aporta aquest voluntariat?

D'entrada, em dona problemes a l'hora de comprar roba! Ara sempre miro l'etiqueta i si es respecten els drets laborals i humans en aquella empresa. Estic aprenent moltíssim sobre com funciona el món.

La teva formació t'ajuda?

Jo estudio Ciències Ambientals i el Grup no només té en compte la cooperació sinó també el medi ambient. Sí, m'ajuda.

Recomanaries el teu voluntariat?

I tant! Que vingui tothom! És una manera de formar-te també com a persona aquí, dins de la universitat.

Arnau Pallarols

Quin voluntariat fas?

Faig el voluntariat del Programa de Salut. Muntem un estand informatiu un dia la setmana en una de les facultats. Oferim informació sobre drogues i sexualitat i preservatius gratuïts. També repartim qüestionaris sobre sexualitat, realitzem cooximetries per sensibilitzar la gent sobre les conseqüències de fumar. A més, informem de les activitats que organitza la FAS en l'àmbit de la salut.

Per què et vas fer voluntari?

Principalment per poder ajudar els estudiants però també per aprendre de l'experiència.

Què t'aporta?

La satisfacció de poder dedicar una part del meu temps a ajudar. Veus, a més, que trobes respostes i et fa reflexionar sobre els seus hàbits.

Recomanaries el teu voluntariat?

Sí, qualsevol voluntariat és recomanable pel sol fet de fer un servei a persones que ho necessiten.

FORMACIÓ

Més de 450 estudiants en els cursos de la FAS

L'àmbit de la justícia, la cooperació, la salut o l'exclusió entre els seus nuclis formatius

Curs de cooperació al desenvolupament

Conèixer la realitat de les persones internes a centres penitenciaris i els processos de rehabilitació, endinsar-se en l'àmbit del desenvolupament i la cooperació, entendre millor l'exclusió social, apropar-se d'una altra manera a la sexualitat...

Al llarg d'aquest curs, la FAS ha ofert una sèrie de cursos, convalidables per crèdits, sobre temàtiques socials de diferents àmbits.

Informar els estudiants és un objectiu d'aquests cursos però, sobretot, ho és ampliar i canviar el punt de vista sobre realitats sovint estigmatitza-

des. "El curs sobre exclusió social m'ha servit per entendre millor a les persones [exclòses], què vol dir estar en aquestes condicions, què els ha portat fins aquí, i sobretot, m'ha ensenyat a no jutjar-les", explicava una participant.

Les formacions busquen ser dinàmiques i ofereixen les perspectives de diferents professionals. En el curs sobre l'àmbit penitenciari, s'oferia el punt de vista d'una persona privada de llibertat; en el de "Sexualitat i Afectivitat" les hores teòriques es combinen amb hores pràctiques en què els estudiants participen en

campanyes de sensibilització al Campus.

La valoració dels estudiants és sempre positiva. "Ha superat les meves expectatives", comentava una noia.

A més, de l'11 al 15 d'abril va tenir lloc la VI Setmana de la Cooperació, dedicada als reptes i les oportunitats de l'Àfrica subsahariana. Més de 180 persones van assistir a les més de 20 activitats programades.

Els cursos vinent, tindràs una nova oportunitat per apuntarte als cursos de la FAS. Estigues a l'aguait i forma't en temàtiques socials!

EL TEST

SALUT

SEXUALITAT SEGURA

[CERT O FALS?]

La sexualitat és una dimensió essencial de l'ésser humà. És plaer, comunicació i reproducció. Totes les persones tenim dret a decidir sobre la nostra vida reproductiva, sobre tenir fills o no tenir-ne i sobre el moment i la freqüència de tenir-los. Alhora, tots tenim dret a gaudir d'una sexualitat saludable. Hi ha diferents tipus d'anticonceptius: els hormonal, els de barrera, els mecànics, els quirúrgics i els d'emergència. Què en saps?

1. Els preservatius masculí i femení són els únics mètodes que ens protegeixen de les malalties de transmissió sexual i a la vegada de l'embaràs no desitjat
2. Un dels avantatges del preservatiu femení és que no cal col·locar-lo en el moment de la relació sexual, sinó que es pot posar fins a 8 hores abans
3. El condó femení és reutilitzable
4. Els mètodes hormonal contenen estrògens i progestàgens que actuen "enganyant" la hipòfisi i impeding l'ovulació.
5. A diferència de les píndoles, que s'administren per via oral, els pegats i l'anell són inofensius per al fetge
6. El millor és prendre la píndola anticonceptiva sempre a la mateixa hora, ja que partir de les 12 hores en disminueix l'eficàcia
7. En cas que molesti l'anell anticonceptiu per mantenir una relació sexual, es pot retirar de la vagina fins a un màxim de 6 hores
8. L'anell anticonceptiu perd eficàcia si te'l col·loques quan encara tens la regla, tot i que sigui el dia que et toca començar el nou cicle anticonceptiu
9. Pots prendre la píndola de l'endemà fins a 48 hores després de la relació de risc
10. La píndola de l'endemà pot provocar efectes secundaris importants, com ara cansament, mareigs, vòmits, diarrea i, fins i tot, l'afectació dels òvuls immadurs que es troben als ovaris. Per aquest motiu es recomana prendre'n les menys possibles al llarg de la vida

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	F	C	C	C	C	F	F	C

Les respostes 3, 8 i 9 són falses. Com els preservatius masculins, els femenins són d'un sol ús. Si portes l'anella i te la treus per tenir relacions sexuals tingues en compte de no deixar passar més de 3 hores. Generalment, l'anell s'introdueix a la setmana d'haver iniciat el cicle i durant tres setmanes; s'extreu donant una setmana de descans que és quan ve la menstruació. No et preocupis: no perd eficàcia si te'l col·loques quan encara tens la regla. Això sí, és important mantenir la pauta. La píndola de l'endemà la pots prendre fins a 72 hores després de la relació de risc, però es recomana que sigui com més aviat millor. I tanmateix, encara hi ha risc d'embaràs.

Drets reproductius

Coneixes el teu dret a decidir sobre la teva vida reproductiva?

Fragment de l'exposició sobre l'IVE

Al maig del 2010 es va aprovar una nova llei sobre la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE).

Totes les persones tenim dret a la integritat, a l'autonomia, a l'educació, a la igualtat, a la informació, a la privacitat, a l'opinió, a la lliure decisió i a la salut sexual i reproductiva. L'existència d'aquests drets és una garantia per poder gaudir plenament de la sexualitat i de la nostra vida reproductiva. El nou marc legal possibilita i empara a les dones en la lliure decisió d'in-

terrompre l'embaràs durant les primeres 14 setmanes.

El Programa de Salut de la FAS treballa per promoure una sexualitat segura i saludable i, entre altres activitats, informa dels nostres drets sexuals i reproductius. Pel Dia de la Dona, voluntaris del Programa de Salut van promoure aquests drets mitjançant un manifest, informant i repartint qüestionaris. A més, s'ha creat una exposició que interarà per les facultats de la UAB i que informa sobretot de l'IVE.

Ser nens, malgrat tot

El voluntariat sociosanitari permet a l'infant i la seva família un moment de desconexió

Les infermeres entren i la família, que ja porta allà unes hores, surt durant un minut mentre es fan les cures. Dintre de poc vindrà el metge i comentarà com va evolucionant el pacient. En M és ara un malalt de l'àrea de pneumologia, el pacient de la 112, el nen a qui han fet ja una angiografia. Però és sobretot en Miquel. I que sigui sempre i sobretot en Miquel s'encarreguen, en part, els voluntaris sociosanitaris.

"L'objectiu principal d'aquest voluntariat és que l'estada a l'hospital dels nens i les

seves famílies sigui més agradable, ja sigui amb el joc, la lectura, els tallers o fent companyia quan ens ho demanen" explica la Mercè, tècnica del Programa Sociosanitari de la FAS. Així, el voluntariat sociosanitari complementa la tasca dels professionals de la salut i col·labora en la cura integral de la persona en aquests moments en què és més vulnerable.

"Els nens ens reben amb il·lusió. Saben a quina hora arribem i ja ens estan esperant a les habitacions o a les sales de joc. A vegades es fa

diffícil marxar o recollir alguna joguina" diu la Mercè.

Tot i que al principi poden desconèixer la feina dels voluntaris, les famílies també els acaben esperant. "Us volíem agrair l'estona que vau passar amb la Mireia jugant amb els jocs del carro. La Mireia cada dia ens preguntava: avui vindran les noies del carro?", comentava una mare després de l'estància hospitalària de la seva filla.

La Mercè no dubta, a més, dels beneficis de la tasca en els mateixos voluntaris: "el voluntariat ens aporta la capa-

citada de ser més sensibles davant les situacions de més vulnerabilitat". Viuen moments a vegades durs que els fan ser més empàtics i aprendre que "ens necessitem els uns dels altres".

Infants tutelats

Un cas una mica especial és el dels infants tutelats. "Han viscut una situació de maltractament actiu, de negligència greu o d'abandó i els seus pares tenen suspesa la seva capacitat per cuidar els seus fills" explica Pilar Núñez,

de l'associació Intress.

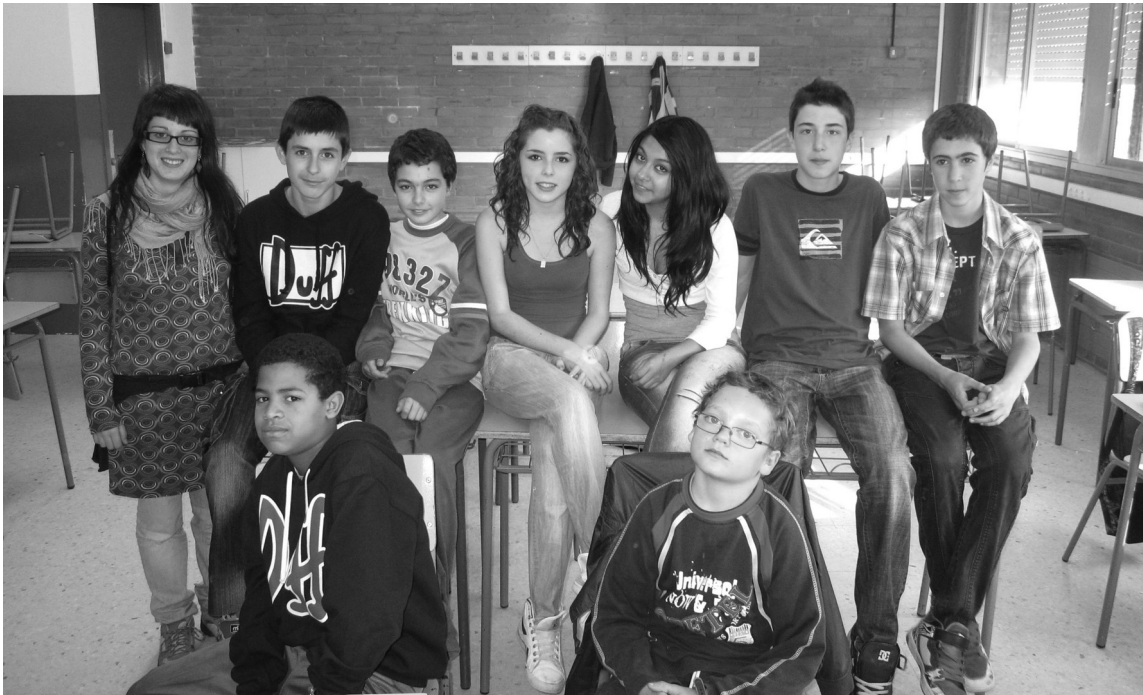
Tot i que no tots viuen la situació de manera negativa, cal que tinguin un acompanyament, "algú que els expliqui les coses que passen en un hospital i per a que serveixen els metges i infermeres..." A més, aquests nens poden ser més vulnerables afectivament i és important que durant l'estància hospitalària tinguin un acompanyament 24 hores, sempre en contacte amb les persones de referència i el centre.

El voluntariat pot fer aquí un paper important.

EL PROJECTE

Llegenda de sant Jordi 2.0

Per segon any consecutiu, el Programa CROMA ha dut a terme un concurs literari d'elaboració col·lectiva entre els estudiants dels tallers d'estudi assistit

Els guanyadors del concurs i la seva monitora

Són les cinc de la tarda a l'institut Duc de Montblanc de Rubí. Els nois i les noies són fora, a la porta, esperant per pujar a les classes en què fan el taller d'estudi assistit després de les hores lectives. Riuen i s'espitgen i reclamen l'atenció de la

Sònia, la voluntària. Fan bromes, es queixen. Les becàries, la Marina i la Anna, somriuen i els envien a classe, que ja és l'hora. "Te'ls estimes molt" diu una de les becàries.

Aquests estudiants d'ESO, més altres d'instituts de

Sabadell i Cerdanyola, han fet la mateixa activitat: una revisió de la llegenda de sant Jordi, actualitzada i elaborada en grup. I han participat en un concurs entre ells.

"Sí? Ha guanyat el meu grup?" s'emociona la Marina.

Està contenta que l'esforç dels seus adolescents hagi tingut aquesta recompensa. Ja s'havia alegrat de veure'ls motivats, donant idees i escrivint i no s'esperava el premi.

Tots els relats tenien el seu interès, des de la princesa que salva a sant Jordi, fins a una

La motivació, el gust per escriure i el treball en equip és el premi més important

adaptació de la llegenda al barri xinès o un drac que, en realitat, és una drag queen que acaba enamorant en Jordi. Són un clar reflex del que veuen i del que viuen i, sobretot, de la influència de la televisió.

Els nois i les noies encara no saben res. Són al taller, com cada dimarts i dijous, en grups, fent feina davant del seu ordinador portàtil. "Davant la pantalla ens concentrem tant com davant d'un llibre" diu una altra.

Després de resoldre els dubtes de matemàtiques, de fer

ciències naturals i repassar català, se'ls informa: "Heu guanyat el concurs de Sant Jordi".

Potser s'esperaven alguna cosa més o un altre premi. "Jo sí que estic contenta" comenta la Ruth. En tot cas, il·lusionar-los perquè escriguin i fer-los treballar en equip per una fita comuna és el premi més important.

El relat guanyador

Hi havia una vegada en un poble de Japó una fàbrica que contaminava molt i que estava escampant virus a quasi tot el poble. Es tractava d'una fàbrica nuclear que treia fum tòxic. Aquesta fàbrica donava feina a la majoria de la població.

Un bon matí un veí jove que es deia Jordi es va despertar, va anar a donar de menjar a la seva ovella i va veure que la ovella estava molt malalta, va anar a la fàbrica a parlar amb l'amo, el Pep, per dir-li que (...)

La resta de la història i els altres relats els trobaràs a secundariacb.blogspot.com

De voluntària amb les Nacions Unides

La Carla va aconseguir una beca per fer de voluntària de les Nacions Unides a Colòmbia, a través de la FAS. Ara explica què signifiquen aquests mesos en una altra realitat

La Carla Buriel porta ja uns mesos a Bogotà. El curs passat, mentre acabava Ciències Polítiques i el postgrau de Cultura de Pau, va enviar una sol·licitud a la FAS per aconseguir una de les beques del Programa de Voluntariat Universitari de les Nacions Unides (PNUV).

"Es tractava d'una oportuni-

"L'experiència professional és única i tens l'oportunitat de conèixer un nou país"

tat que no podia deixar escapar". La Carla, com molts universitaris, buscava un context on poder dur a la pràctica els coneixements teòrics adquirits durant aquests anys a la universitat.

"Dono suport al Sistema Nacional de Voluntariat. La

major part del temps sóc a l'oficina de Dansocial, el Departamento Administrativo Nacional de Economía Solidaria, fent tasques de gestió". També va un cop a la setmana a l'oficina del PNUD.

Malgrat que una part de les expectatives no es van complir, està molt contenta de l'experiència, ja que pot practicar la resolució de conflictes dins de l'organització. "T'adones que tot el que has après et serveix", diu la Carla. Alhora, no perd oportunitat d'aprendre d'aquest país que conviu diàriament amb el conflicte i d'emparar-se de bibliografia sobre allò a que es vol dedicar.

Un dels aspectes que més remarca la Carla d'aquests mesos és "l'oportunitat d'observar de prop el sistema de les Nacions Unides. Val la pena veure el ritme de treball,

l'impacte que genera i, sobretot, poder veure com totes aquelles sigles i organitzacions es personifiquen i es clarifiquen".

La Carla conclou que ha conegut "les meves fortaleces i debilitats, l'experiència a les Nacions Unides m'està obrint moltes portes però, sobretot, em serveix per saber cap on vull encaminar el meu futur acadèmic i professional". Anima als universitaris a presentar-se ja que "l'experiència professional és única i l'oportunitat de conèixer un nou país també".

Marxa tu també!

T'agradaria viure una història com la de la Carla? Vols marxar amb les Nacions Unides? Entra a www.uab.cat/fas

Carla Buriel, fotografiada abans de marxar a Bogotà

EN PRIMERA PERSONA

“He après a confiar en mi”

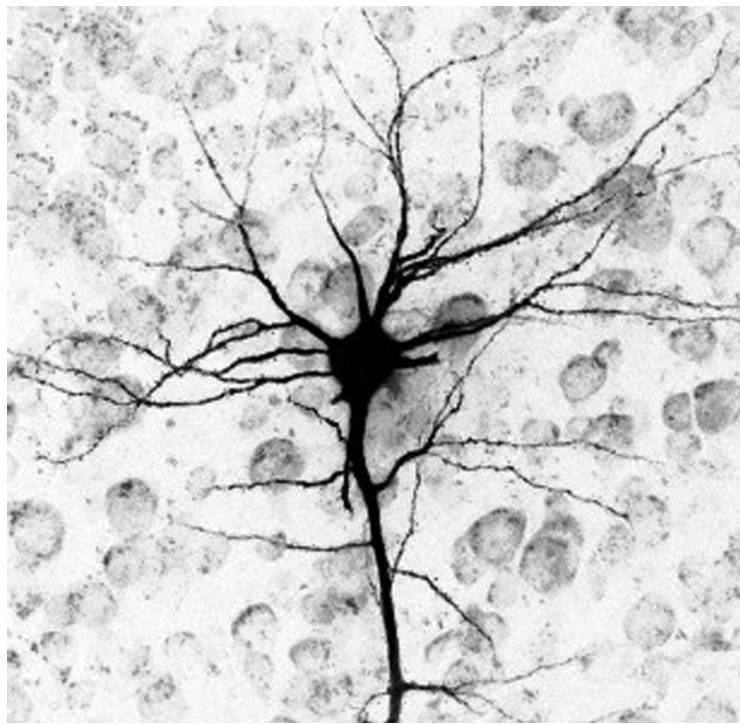
Després d'haver-los diagnosticat TDA(H), dos estudiants universitaris expliquen la seva experiència de conviure amb el trastorn, les millores que han viscut i l'ajuda que reben

“Algun cop has perdut les claus, el mòbil o les ulleres per casa? Jo, continuament. Potser t'has impacientat en una cua... Jo no les suporto. O t'has avançat al professor a classe; jo m'he de posar un cademat (imaginari, és clar). Sóc rar, maldestre, mal educat, un desastre? Ni parlar-ne! Tinc TDA(H). El que a tu et passa alguna vegada, a mi

“Sóc rar, maldestre, mal educat, un desastre? Ni parlar-ne! Tinc TDA(H)”

em passa molt, molt, molt sovint” explica en Lluís. Estudia a la UAB i pateix TDA(H): trastorn per déficit d'atenció amb o sense hiperactivitat.

“El TDA(H) no té cura, potser perquè en realitat és una manera de ser, però s'hi pot conviure i fins i tot treure'n profit” diu en Lluís. I afegeix: “és habitual trobar en una per-

El TDA(H) també té una base biològica

sona amb TDA(H) imaginació, creativitat, inquietuds o capacitat de treball. El problema és que la societat castiga els aspectes negatius i no en potencia els positius”.

De fet, abans del diagnòstic, és habitual que les persones amb TDA(H) vegin (i els facin veure) només aquests aspectes negatius. “Ha estat un camí molt dur, he hagut de

lluitar tota la vida contra mi mateixa. Sempre m'he hagut d'esforçar desmesuradament” explica l'Anna, estudiant de la UAB de 27 anys.

El diagnòstic és una millora en la vida de les persones amb TDA(H). Per a l'Anna ha estat “un canvi radical a la meua vida, he après que valc molt més del que m'havia demostrat fins ara”. En la mateixa línia s'expressa en Lluís: “el diagnòstic significa poder estimar-me, no desesperar-me tant amb la gent i tenir més paciència amb mi”.

La teràpia és fonamental per entendre el TDA(H) i com gestionar-lo. Tots dos coincideixen en la importància de tenir unes rutines. “Necessito una planificació per a les meves tasques, i els meus familiars i amics miren de no alterar la meua rutina” diu l'Anna. “Anar a classe és una gran rutina que estructura el dia a dia” apunta en Lluís.

De totes maneres, no és

fàcil tenir TDA(H) i estudiar a la universitat. Preguntar mil cops, no llegir bé les preguntes, oblidar-se continuament de coses... “Moltes vegades he mirat d'abandonar, però la meua família sempre ha estat al darrere animant-

“Ara em veig capaç de lluitar i no tinc por d'afrontar nous reptes”

me”. Aquí pren un paper fonamental el PIUNE, servei d'atenció a la discapacitat. “M'ha ajudat moltíssim. Han parlat amb professors i m'han informat de quina és la meua situació, tant a la universitat com en un futur”.

Miren al futur amb optimisme. “Després de tot el que après durant els últims anys, sóc molt més ambiciosa i em veig capaç de lluitar i no tinc por d'afrontar els nous reptes que se'm puguin plantejar” finalitza l'Anna.

EL MUR

Catalunya negra. Joves catalans d'ascendència africana

Catalunya negra

Direcció: Gilbert-Ndungu Nsangata

Nacionalitat: Afro-catalana
Any: 2006

Sinopsi: Retrat de quatre joves catalans, fills de pares africans, a través dels quals s'explora la gestió de la doble identitat catalana i africana.

Estem acostumats als documentals que tracten realitats llunyanes fets per un “nosaltres” proper, però què passa quan un congolès agafa la càmera i retrata el que li preocupa? Com veu el Sud del que prové? Com mostra el Nord on viu? Sobre quins temes reflexiona a través de la imatge?

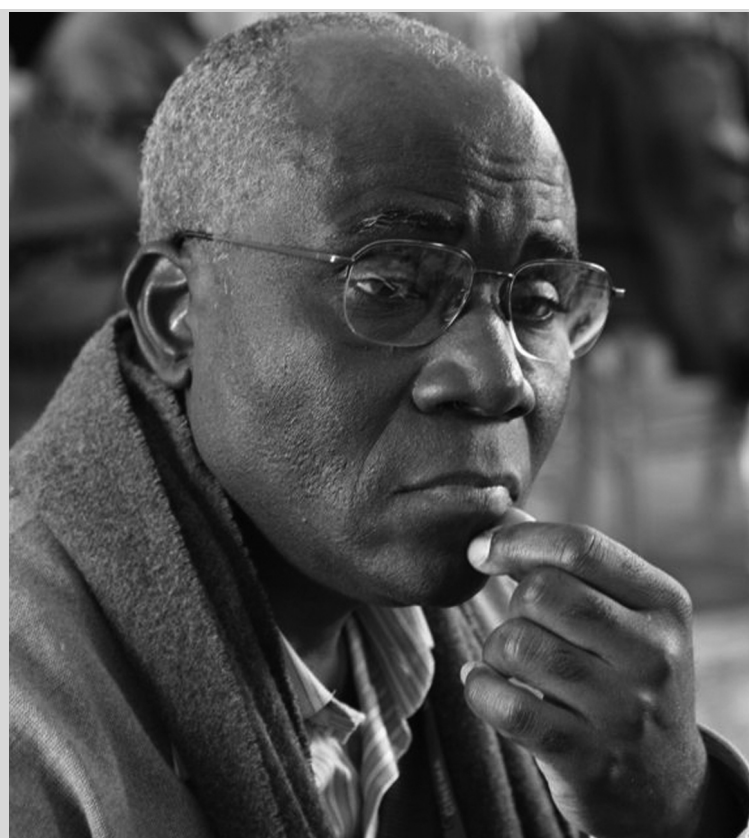
Gilbert-Ndungu Nsangata és un cineasta congolès, que retrata la realitat del seu país

d'origen (com es fa a *Els nens d'Inkisi*) i el que veu sobre la immigració aquí (*La Catalunya negra*). Tot i que sap que les seves pel·lícules no canviaran el món, pensa que sí que pot aportar el seu gra de sorra per reflexionar sobre el que ens envolta.

Catalunya negra és un documental de Ndunga que reflecteix la immigració subsahariana, des del punt de vista d'algú que comparteix el que filma.

A través de la història de l'Axel, la Sanata, el Tidiane i la Fàtima, Ndunga posa sobre la taula com els joves fills d'immigrants construeixen la seva identitat a cavall de dues cultures: l'africana i la catalana.

Una peça més per entendre els que són, finalment, els nostres veïns, companys i amics.

El realitzador Gilbert-Ndungu Nsangata

Indigneu-vos!

Stéphane Hessel
Indigneu-vos!

Un al·legat contra la indiferència i a favor de la insurrecció pacífica

Proleg de José Luis Sampedro

Autor: Stéphane Hessel
Editorial: Destino
Any: 2011

Que ens indignem, que ens rebel·lem, que ens mobilitzen... L'autor d'*Indigneu-vos!*, Stéphane Hessel, ens convida a una insurrecció pacífica davant de tots els problemes i retallades socials que s'esdevenen.

Aquest excombatent de la Resistència i un dels impulsors dels drets humans vol lluitar contra la indiferència i l'immobilisme.

El llibre ja s'ha convertit en un bestseller. Una guia per als joves molt necessària en els temps que corren.

“La necessitat del client passa per sobre dels drets dels treballadors”

Fátima Lamah

Fátima Lamah és una activista marroquina de l'Associació Attawassoul. La Campanya Roba Neta UAB, en col·laboració amb Setem, l'ha portada al Campus perquè expliqui la seva lluita pels drets laborals.

Abans d'entrar a treballar en una fàbrica, vas estar a la universitat. Com recordes aquesta experiència?

Arribar a la universitat va ser un punt culminant a la meua vida. Allà em vaig polititzar i em vaig afiliar al sindicat d'estudiants. Vaig descobrir quina era realment la situació del Marroc.

Per què vas començar a treballar en una fàbrica tèxtil?

Al Marroc hi ha moltes fàbriques tèxtils. Els meus germans ja hi treballaven i va ser un pas natural. De fet, el problema és que és molt complicat treballar en el que has estudiat. Al Marroc, sense bons contactes no vas enlloc.

Quins van ser els teus primers passos en el món del sindicalisme?

De l'any 1991 a l'any 1995 vaig treballar en una fàbrica, que va acabar tancant perquè les treballadores van organitzar-se en un sindicat. A mi em van fer fora i també a les companyes que es van solidaritzar. Durant dos anys no vaig poder treballar, perquè quan et fan fora per motius sindicals, et trobes en una espècie de llista negra i cap altre empresari t'agafa.

Quines condicions laborals penses que s'haurien de millorar?

El primer que s'ha de canviar és el salari, ja que el mínim interprofessional és de 200 euros, però la major part dels treballadors ni hi arriben. També la jornada laboral: legalment són vuit hores, però ningú no les respecta. Fins i tot hi ha dones que treballen quinze hores diàries. En les petites fàbriques, els patrons diuen que el client és el que mana. Això vol dir que si el client fa una comanda per un dia determinat, la seva necessitat passa pel davant dels nostres drets laborals.

Quines conseqüències té treballar en aquestes condicions?

A causa de les llargues jornades labo-

ral, les dones no tenen temps per estar amb les seves famílies. Moltes d'elles acaben amb depressions i altres malalties. També hi ha casos d'avortaments espontanis dins de les fàbriques, perquè les dones embarassades treballen amb la mateixa intensitat que la resta.

Hi ha diferències entre les condicions de treball d'homes i de dones?

Sí. La mentalitat masclista del Marroc queda patent també a la feina, en què es considera que el treball de la dona és secundari. El salari és igual per llei, però són els homes els que acaben cobrant més a final de mes a través de les primes. També és més complicat que una dona ascendeixi.

Com va néixer l'Associació Attawassoul?

Gràcies a una trobada internacional de la Campanya Roba Neta, un company va portar una idea innovadora que ja funcionava a Mèxic: unes associacions que informaven els treballadors sobre els seus drets laborals. Vam decidir fer el mateix al Marroc.

«La universitat em va mostrar la veritable situació del Marroc»

Quin és el vostre objectiu principal com a entitat?

Les treballadores tenen molta por de sindicar-se perquè no volen ser acomiadades; alhora, tampoc coneixen els seus drets. Attawassoul s'encarrega de treure la por, de sensibilitzar. Preparem el camí a l'afiliació per aconseguir millores laborals. Per això, fem xerrades sobre el codi laboral, impartim cursos d'alfabetització, classes d'espanyol i fem sortides un cop al mes per crear vincles de confiança i solidaritat. A més, estem amb els fills de les treballadores, els formem.

En quin àmbit treballa Attawassoul?

Attawassoul actua dins dels barris

Fátima Lamah parla durant les Jornades Roba i Drets Laborals

populars de Tànger. Al principi només treballàvem dins de les fàbriques tèxtils, però ara hem ampliat l'abast d'actuació a les treballadores de les fàbriques de gambes. Les condicions laborals d'aquestes darreres són encara pitjor. A més, quan hi ha aturades en altres fàbriques ens n'informem per crear una xarxa solidària

Com veus el futur de l'associació?

Al llarg d'aquests anys hem aconseguit arribar a més i més treballadores. A poc a poc les dones han perdut la por i estan cada cop més informades dels seus drets. Aquestes dones n'atreuen d'altres i acaben creant comissions ens diferents fàbriques, delegacions de l'entitat. És dur perquè una treballadora que treballa 15 hores té poc temps per a la militància, però anem avançant.

Treballeu en xarxa amb altres entitats i organitzacions?

Sí, treballem amb una associació marroquina de drets humans, que imparteix cursos perquè les dones tinguin una altra perspectiva de la situació del Marroc. També treballem amb sindicats i, així, les dones els coneixen de primera mà, i amb la xarxa d'associacions del Nord, que són tot un seguit d'associacions feministes. Alhora, formem part de la Campanya

Roba Neta. Fem estudis de les condicions laborals a les nostres fàbriques, que es remeten a Setem per tal que puguin sensibilitzar els consumidors del nord. Alhora, Setem ve aquí a fer formació.

Han empitjorat les condicions laborals al Marroc amb l'arribada de la crisi?

Han tancat moltes fàbriques. Moltes dones no tornen a trobar feina i acaben sent víctimes del somni europeu; un cop a Espanya, poden acabar en mans de proxenetes. Algunes opten per les feines a jornal, sense saber si treballaran el dia següent, ni en què, ni en quines condicions.

«La jornada laboral és de vuit hores, però ningú la respecta»

Què li diries a un consumidor de roba del Nord?

Li diria que s'informés bé del que compra: d'on ve, de quin país, en quines condicions s'ha fet aquella peça. Ja que pagues per uns pantalons o una samarreta, exigeix que es compleixin els drets laborals, que hi hagi uns salaris dignes. Hi ha documentals sobre les treballadores del tèxtil i d'altres sectors: en poc més de mitja hora coneixes la nostra realitat. Crec en la força i en l'empenta dels consumidors per canviar les coses.

El que ha passat a Egipte creus que és exportable al Marroc?

Sí, perquè tots vivim en condicions similars. La vida s'ha encarat a tot el Marroc, sobretot a Tànger. Tenim índexs d'atur i d'analfabetisme molt elevats. Els hospitals presenten greus deficiències; de fet, ens vam manifestar no fa gaire per aquest motiu. El Marroc té greus mancances en molts àmbits. No és fàcil viure-hi.

Netegem la roba d'injustícies

“Em sento tan marejada i cansada al final d'un dia de feina que sento que no podré continuar al dia següent”. Aquesta és una de les declaracions recollida per la Campanya Roba Neta en el seu estudi sobre les condicions laborals a fàbriques del Sud que treballen per a grans marques del Nord. L'estudi assenyala problemes (jornades laborals de dotze hores, insalubritat, salaris ínfims) i solucions a mans del consumidor:

pressionar les empreses perquè respectin els drets laborals i la dignitat humana.

Els voluntaris del Grup de Cooperació i Medi Ambient de la FAS dediquen aquest curs a la Campanya Roba Neta. L'objectiu és que els universitaris s'adonin de la seva força com a consumidors per canviar les condicions laborals dels treballadors del Sud. Si ens informem i volem, podem.